

Kázání na 1.neděli adventní

1.prosince L.P. 2002 na Královských Vinohradech Martin T. Zikmund

text: Matouš 21,1-9

Sestry a bratři,

v Ježíši Kristu vjíždějícím do Jeruzaléma na oslátku se dokonává to, co řekli bychom v mystické zkušenosti zažil Eliáš na hoře Chorébu. Hospodin nebyl přítomen ani v ohni, ani ve větru, ani v hromobití, nýbrž v hlasu tichém a jemném. Do Jeruzaléma také nevjíždí král na koni, v pompě a lesku, na prostřených koberecích a s náležitou ochrankou, nýbrž docela jiný král. Muž, který zde cosi nezvyklého představuje — ostatně jako by si tropil z kolem stojících bláznů. A oni na tu jeho hru zase jako by přistupují: vždyť mu házejí pod nohy své šaty a vítají ho, jako kdysi zástupy vítaly Elijášem pomazaného krále Jehu. Tamten však dokázal vládnout mečem. Tento přijíždí vpravdě bezbranný, jak dosvědčuje ubohé oslátko. Co tím sleduje? Provokaci? Protest? I dnes vidíváme na anarchistických demonstracích politickou satiru v dramatickém podání. Mínil tím Ježíš také takovou demonstraci? Nebo šlo o normální, tehdy běžný způsob dopravy? — Jistě je, že si Pán nenechal poslat pro osla kvůli tomu, že byl unaven. Věděl, co dělá. Měl smysl pro gesta a symboly. Také volba hory Olivetské byla záměrná. Vjel do města tak, jak chtěl a jak si to naplánoval. Byl to vpravdě mesiášský protest. Do očí bijící protest proti rozšířené představě vysvoboditele židovstva coby jakéhosi borce, který těm druhým, těm nepřátelům ukáže co proto a nám samým vrátí pošramocené sebevědomí.

Ano, sestry a bratři, tento vjezd do Jeruzaléma se stal centrální Ježíšovou akcí. Jako muslimové přiznávají Mohamedovu vítěznému vpádu do Mekky epochální význam, tak již dávno před nimi křesťané považovali Ježíšovu jeruzalémskou operaci za předěl. Rozdíl mezi nimi však není nepatrný. Zatímco Mohamed dobýval Mekku silou zbraní a počtem svých spolubojovníků, Ježíš odmítl meč na svou záchranu. Ježíš vjíždí do města na oslátku, vzápětí však město opouští s křížem na ramenou. To je celý on: je jiný než ostatní. Je i jiný, než ostatní figury světových náboženství. Je to král, který jde do nejtěžší bitvy, kterou kdo kdy vedl; a jde sám. Zatím má za sebou alespoň skupinu sympatizantů, ti však budou brzy přehlušeni a potlačeni těmi, kterým tato provokace — stejně jako celá Ježíšova činnost — už dlouho ležela v žaludku. Právě oni jako by opakovali to upřímné pokárání Velkého Inkvizitora z Dostojevského románu: „Proč jsi nám přišel překážet?“ Tam odpovídá Ježíš dlouhým mlčením a pak nečekaným polibkem na stará, bezkrevná ústa kardinála. Zde Ježíš také nemluví. Zatím ještě ne. Jeho cesta však vede ke chrámu, kde brzy ztropí nevídaný rozruch, neboť On promluví a bude jednat jako ten, jemuž byla dána moc. Tu směnárníci a stánkaři teprve měli spatřit, kdo je to ten tichý král.

Ježíšova tichost vychází ze starozákonního chápání. Podle Bible tichost není vlastností charakteru. Vždyť Nový zákon ji označuje jako ovoce Ducha svatého. My dnes vnímáme tichost takto: tichý je ten, který nemluví, který se málo projevuje, introvert, atp. Taková tichost však nemá s biblickým pojetím nic společného. Tiší v zemi podle Bible byli lidé nuzní, pronásledovaní, všelijak trpící, a zároveň — a to je podstatné — usilující o to žít podle Boží vůle. Byli to muži a ženy, kteří se i při všem strádání ode-

vzdávali Bohu a očekávali na splnění jeho zaslíbení. Proto Ježíš i v blahoslovenstvích klade tiché vedle plačících, chudých duchem, milosrdných, pokojných, čistého srdce a žíznicích po spravedlnosti. Tiší se nevzpouzejí a nebouří proti bezpráví a nespravedlnosti na nich samých páchaných, neboť to přijímají jakoby od Boha. Oni věří, že jejich život se nevymkl Pánu Bohu z rukou. Mají jistotu, že On je s nimi, že je vede a že je i dovede k cíli života. Příkladem může být David, který — když utíkal z Jeruzaléma při vzpouře svého syna Abšalóma — se střetl s benjamínovcem Šimeím, který na něj házel kamení a proklínal jej. A David, ač nebyl žádný trsaorítka, vždyť si vojensky podrobil všechny své pohanské sousedy, si toto klení a odsuzování nechal líbit. Rekl svým mužům: „Nechte ho, ať zlořečí, neboť mu to nařídil Hospodin.“ On to tak ve víře přijal — sám pro sebe. Druhého by asi nenechal tak urážet, ale sám sebe ano. Věřil, že je to součástí Božího záměru. Právě tak si „Syn Davidův“ nechal na kříži líbit posměch — tím dovršil starozákonní tichost, ještě než proslvil ono „dokonáno jest“.

Milí přátelé, je zřejmé, že tichost, kterou Ježíš naplňuje, je jiným výrazem pro zbožnost. Tato tichost učí člověka nežít jen z vlastních sil. Učí ho spoléhat na Hospodina — ve vsí bezbrannosti a nezajistěnosti. Ne snad že by se křesťan neměl proti různým nezdarům pojišťovat. Jeden americký presbyterián mi kdysi řekl: víte, my zde v Americe se spoléháme jak na Boha, tak na pojišťovací společnosti. Je třeba ocenit, že nahlas pojmenoval dilema, kterému celíme každý z nás. Ono se snadno řekne: důvěřuj v Boha, když v tomto případě nelze dodat „důvěřuj, ale prověřuj“. To nelze. To by nebylo ono očekávání na hlas tichý a jemný. Tichost je přece nejen královský rys, ale i riziko. Vede k hlubokému zakotvení naší radosti i k identifikaci se společenstvím, které vítá příjzdějího Krále.

Ježíšův advent je pro nás povzbuzením. Vězte, že naše důvěra v Něj je to nejlepší rozhodnutí (stále znovu obnovované), které můžeme v životě učinit. On nás ve štychu nenechá. Jako tehdy přišel, aby se ujal nemocných, tichých, zraněných, zlomených a padlých, tak přijde, ba už teď — v této době, v tomto čase — přichází, aby se ujal těch, kdo v něho i při všech nezdarech svého vlastního života doufají. Taková zbožnost nemá sice na růžích ustláno, ale nikde jinde nenajdeme více svobody, radosti a naplnění, než právě zde. Je vůbec možné i dnes doufat v Hospodina? — tak se můžeme oprávněně ptát. Je to možné, ale ani dnes to nejde bez stálého pokání. Už podle Sofonjáše proroka „hledat tichost“ předpokládá revidovat svůj život. Nově jej nahlédnout — z hlediska toho, komu patříme a koho vítáme. Je to celostný obrat k Hospodinu, snaha vše od něho očekávat. To však nefunguje, nežijeme-li s Biblí. Jsme tedy zváni k tomu, abychom vyšli na největší dobrodružství lidského života, na cestu vyvolanou a vyvolávanou Slovem. Až se budeme začítat do nových partií Písma jako náruživí čtenáři do nových dílů bestselleru paní Rowlingové, ba s ještě větším gustem a mnohem větším těšením, bude to znamení, že už se před námi začíná odvíjet ono skvělé dobrodružství víry, ve kterém působí a jedná ještě cosi silnějšího než tajemná kouzla, totiž MOC PŘEDIVNÁ, moc Boží, která se dokonává v naší slabosti. Ta moc bezmocných, jíž patří zaslíbení. „Na světě soužení mítí budete, ale doufejtež, já jsem přemohl svět.“

Právě dnes máme velkou šanci v novém společenském klimatu poukázat na tu dimenzi víry, která se vědomě *nechce* ztotožnit s trendem neustále sama sebe zviditelňovat tím nejlepším, co je k dispozici. Ježíš na oslátku se vysmívá všem těmto prostředkům vlastní reklamy a sebe prezentace. Ne snad že by bohatství, světská sláva a dobrá kariéra, třeba politická, nebyly cestou také pro křesťana. To vůbec ne. Ale pokud to tak má být, pokud to křesťan má zvládnout a být tak či onak činný nejen jako profesní odborník, ale také jako „tichý v zemi“, potřebuje být zakořeněn v této biblické kultuře, ponořen v tomto ovzduší víry, v tomto ježíšovském rozměru bytí. Když jdu do politiky, do podnikání nebo když to chci ve svém zaměstnáním dotáhnout co nejdál a nejvýš, pak to znamená, že musím *o to víc* žít ve společenství víry, *o to víc* potřebuji podporu bratří a sester, *o to víc* potřebuji žít s biblí, *o to víc* potřebuji strávit na kolenou, a *o to víc* potřebuji milost Boží zprostředkovanou svátostmi a zvěstováním. To je ta dimenze,

kteřou potřebujeme znovu objevit: vytvářet prostor pro kultivování této provokativní tichosti, této ježíšovské zbožnosti. A když nám někdo říká: „teď není čas na budování Hospodinova domu“, tak mu odpovězte slovem prorokovým: „A k tomu je čas, abyste sami bydleli v domech vykládaných dřevem, zatímco tento dům je v troskách?“ Měl to Ježíš lehčí než my? Jak to, že on se tolik modlil? Nebylo to proto, že věděl, že potřebuje sílu od svého Otce? Neprosil za Ducha svatého? On to potřeboval, my ne? My si stačíme sami? My to zvládneme? Čím větší slávy, bohatství, a profesního úspěchu dobudeme, tím více vnitřní síly potřebujeme, abychom to, co děláme, chápali stále jako službu přicházejícímu království a jako specifickou cestu, na kterou nás povolal Ten sedící na oslu.

Milí přátelé v Kristu, už ono gesto Ježíšovo nechat dovést k sobě oslici s oslátkem dává předpoklad pro univerzální pochopení Ježíšovy „tichosti“. Ta oslice prý podle Origena a dalších reprezentuje židy, oslátko pak nově připojivší se pohanů. Tu vyvstává otázka: nepobíhá na světě i kolem nás ještě mnoho pohanů, kteří se mají k církvi připojit? Aby se však měli k čemu připojit, nemáme tedy — my, křesťané — ze sebe dělat osly? Ano, snad. Ne však tak, abychom to ubohé zvíře karikovali. Spíše máme mít odvahu být podobní svému Pánu, jehož via dolorosa se počala odvíjet tak obyčejně, tak směšně nenápadně. A přitom — světe div se — ten, který zvolil tento nejprostší způsob sebeprezentace, byl zástupy vítán jako „syn Davidův“ a jako přicházející „ve jménu Hospodinově“. Ano, milí křesťané, Pravda se prosazuje svou vnitřní vahou. O ni dbejme, ji hledejme, ostatní nám bude přidáno. Blaze tichým, neboť oni dědičně obdrží zemi. Vždyť tento svět je Boží svět. To, co se zdá být právě módní, není rozhodující. Ten Nazaretský, který přichází za vámi, praví: „Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce a naleznete odpočínutí duším svým“. Obecně se má zato, že ticho léčí. Snad. Vždyť mnoho z nás, kdo žijeme v ruchu velkoměsta, po ničem jiném tak netouží jako po trošce ticha a klidu. Jisté však je, že tento tichý, který nás zve do vztahu se sebou samým, je ten pravý lékař pro naše rozbolavělé a ustarané duše. V jeho hlasu tichém a jemném nalezneme odpočínutí každý, kdo jej v důvěře slyší. Vždyť tento tichý král přišel, aby sám sebe obětoval pro naši záchranu.

Amen.

O službě umírajícím — rozhovor s Lenkou Payneovou

O službě umírajícím a hodně nemocným lidem nepíšeme na stránkách Hroznu poprvé, v sedmém čísle jsi psala o práci v hospicu sv. Lazara. Víme, že tato kapitola je již uzavřená — jak dlouho ses práci v hospicu věnovala a jak tuto službu hodnotíš s odstupem času?

Ve sboru v Kobylisích jsem byla zaměstnána jako pastorační pracovnice téměř dva a půl roku a mohla jsem se tak malým dílem podílet na činnosti, již tento sbor významně přesahuje do svého okolí. Nemohu však říci, že je tato kapitola pro mne uzavřená, protože do hospicu nadále docházím jako dobrovolník. Nemohu tedy hodnotit s odstupem času, jak jsi řekl, ale s odstupem člověka, který něco dělá jen proto, že to má hluboký smysl, snad ano. Už tam nehraje žádnou roli pracovní úvazek, povinnost, úkol, ale jen to, co moje služba přináší lidem, za nimiž chodím. S tím souvisí vnitřní rozhodnutí doprovodit klienty, s nimiž jsem navázala vztah, až na konec jejich cesty. V tom je myslím duchovní služba v hospicu specifická a odlišná od služby v církvi, kde nás spojuje nejen společná víra, ale dokonce i způsob víry, úžasná tradice, stejná nebo podobná liturgie. Z této bohaté studnice můžeme společně čerpat a sdílet ji i s těmi, za nimiž jsme se nikdy před tím nesetkali. Skrze ni jsme si blízcí. Na půdě církve se stáváme bratry a sestrami. Spojuje nás společná víra a úkolem faráře je v první řadě pečovat o její dobré ukotvení, prohloubení a růst. Z oněch dvou přikázání, do nichž nám Ježíš shrnul Zákon ve zkratce: miluj Boha a miluj bližního, je to první ve službě v církvi opravdu v popředí. Naproti tomu v hospicu je to pořadí většinou jakoby obrácené. Krásné to vystihuje citát Matky Terezy, který s oblibou používá MUDr. Svatošová, zakladatelka hospicového hnutí u nás:

„Dříve jsem si myslela, že musím lidi obracet. Dnes vím, že je musím milovat a obracet si je bude sám Pán.“

Služba nemocným a umírajícím je asi hodně těžká, hospicij jsou v ohledu této péče takovými prvními vlašťovkami v naší zemi — existuje nějaká obdoba služby, kterou poskytujete hospic v „normálních nemocnicích“

Ne, ze strany našich zdravotnických zařízení pravidelná služba duchovního nabízena není a v současné době, kdy mnohé nemocnice mají vážné finanční problémy a propouštějí i sociální pracovníce jakožto nezdravotnické a netržní, to nelze ani očekávat. Z průzkumu uskutečněného v roce 1997–1998 Evangelickou teologickou fakultou UK však jasně vyplývá, že částečný úvazek duchovního a jeho pravidelnou službu na oddělení by přivítala více než polovina zaměstnanců interny, chirurgie, neurologie, PST, LDN a onkologie a téměř polovina zaměstnanců gynekologie. Sama jsem se účastnila letos v říjnu konference organizované Brněnskou lékařskou fakultou na téma „Začátek a konec lidského života“ a mohu potvrdit, že potřeba této služby byla deklarována mnohými z přednášejících přednostů a profesorů. Zazněla však nejen chvála duchovních, kteří do nemocnic přicházejí, ale i kritika, že přicházejí svými fakultami či církvemi zcela nepřipraveni. V tomto směru však musím říci, že se již mnohé začíná dít. Naše církev i církev katolická již pověřily službou ve zdravotnictví každá jednoho člověka. Na těch nyní spočívá nelehký úkol zabezpečit vzdělání a praxi studentům teologie, kteří by se touto cestou rádi vydali, a koordinovat činnost duchovních tak, aby se jejich přítomnost v nemocnicích neomezovala pouze na členy jejich kongregací.

V čem hlavně spočívá pastorační služba, kterou jsi v hospici poskytovala a jak byla klienty hospicu přijímána?

Kdybych to mohla vyjádřit slovy apoštola Pavla, řekla bych, že se snažím klientům hospicu zprostředkovat a sdílet s nimi „víru, naději a lásku“ (1 Kor. 13,13). Ale „ta největší z nich“, totiž láska, je myslím tím nosným pilířem, na kterém spočívá most k jakémukoliv mému zvěstování. Konkrétně se snažím, aby klienti věděli, že mi na nich záleží, že na ně myslím, modlím se za ně i mimo dobu návštěv. Každý náš rozhovor se vždy odvíjí od jejich momentálního stavu a vůle. Kdybych to měla vyjádřit až brutálně: oni nejsou a nesmí být materiálem či záminkou pro plnění mých náboženských povinností. Snad každý, kdo již zažil ve svém životě návštěvu Svědků Jehovových, bude vědět, o čem mluvím. Naopak já jim nabízím pouze doprovod na jejich cestě. Ovšemže doprovod vyvěrající z evangelia a k němu směřující. Ale je to jejich poslední, nejzávažnější a v mnohém nejtěžší kus cesty. Jsem tam, abych s nimi prošla smutkem, zoufalstvím i pochybností, protože i ony patří k odpoutávání se od naší pozemské pouti. Jsem tam, abych se s nimi smála a radovala, kdykoliv jsou schopni. Je to však jejich jedinečný příběh, který se právě dovršuje a uzavírá. Musím jej tedy alespoň zčásti poznat, a proto se na něj ptám a pozorně naslouchám. Dovídám se tak, co konkrétně z Bible je může v jejich situaci nejlépe oslovit a povzbudit, co mohu zmínit, či jaké čtení si na příští návštěvu připravit.

Mluvíme tu vlastně o kaplanské službě, která je poskytována ve zdravotnictví. V Čechách je to věc neobvyklá, je to tak i u našich sousedů.

Ano, taková služba je běžná všude v západní Evropě. V USA má dokonce tradici sahající až k počátku minulého století. Na žádost nemocnic je začali navštěvovat duchovní na penzi. V letech 30. a 40. tam pak vznikla organizovaná duchovenská služba. Později vznikla podobná praxe i v západoevropských státech. U nás to vinou komunistické diktatury nebylo možné. Ta už našťastí skončila ve svém oblíbeném propadlišti dějin, kam tak ráda posílala všechna náboženství, a církvím nic nebrání plnit jejich poslání i vně kostelů. Sdružení jako Charita, Diakonie, Naděje i hospicové hnutí už toho dokázaly udělat ve svých zařízeních pro potřebné lidi hodně. Nyní se pozornost církví obrátila i na naše nemocnice a já jsem tomu velmi ráda.

Čtěla by ses k službě, kterou jsi poskytovala v hospici, vrátit třeba i na jiné než hospicové půdě?

Ano ráda bych se věnovala této práci ve Vinohradské nemocnici a LDN v Londýnské ulici.

Jak by sis představovala konkrétní práci?

Myslím, že by se příliš nelišila od mé práce v hospicu. Převážná většina našich starých či terminálně nemocných lidí umírá právě v těchto zařízeních.

Pro jednoho člověka je to poměrně hodně práce, vím, že jsi v tomto ohledu oslovila i vinohradský sbor. Jaká je Tvoje představa v tomto ohledu?

Byla bych moc ráda, kdyby náš sbor mohl tuto činnost přijmout jako součást svého působení na okolí. To, že mne sbor v Kobylisích do hospicu vyslal a duchovně provázel, bylo důležité pro klienty a nesmírně posilující pro mne.

připravil mch

Problematické stanovisko

V minulém čísle Hroznu (a také v 9 čísle Protestantu) brousí pan Morée ostří kordu, jímž posílá v několika strofách k zemi Stanovisko Sdružení historiků, týkající se odsunu sudetských Němců. Cyrano svého protivníka v paláci Bourgignonském udolal během čtyřikrát osmi strof a jednoho posláni. Jeho balada byla, jak praví literární kritici, duchaplná a vtipná. Těch několik bodů, napadajících autory i obsah Stanoviska, nemá Cyranovský švih a v mnohém ani nesleduje ve svých výpadech pohyb protivníka. Podle mého soudu mu chybí i ono závěrečné posláni. Po přečtení Stanoviska i reakce pana Morée si nemyslím, že by nejvíce ran utřžilo Stanovisko samé, spíše to vypadá, jako by některé výpady končily na té straně, ze které byly vedeny.

Je to podle mého soudu problematická reakce. Není tu vedena polemika s textem Stanoviska samotného, ale s interpretací tohoto textu, jejíž autorem je sám kritik. Své výhrady shrnuji do osmi bodů, které odpovídají osmi bodům zmíněné kritiky, uveřejněné v Protestantu.

1) Názor, že Sdružení historiků České republiky jedná tak, aby vyvolalo dojem, že zastupuje všechny historiky žijící a pracující v naší republice, je sice zajímavý, ale ani samotné prohlášení, ani jakýkoliv materiál samotného sdružení neopravňuje k jeho vyřčení. Vyslovování takto příkrých soudů bez faktického podložení se mi jeví problematické. Stejně zajímavá je myšlenka, že by se pod stanovisko sdružení měli pro transparentnost podepisovat všichni jeho členové (seznam členů je veřejně přístupný na webových stránkách tohoto sdružení, nedaleko od místa, kde je umístěno ono kritizované stanovisko). Kdybychom chtěli, aby se pod stanovisko každého zájmového nebo třeba i profesního sdružení nepodepisovaly pouze osoby pověřené, ale všichni členové těchto sdružení, mohli bychom být považováni za příslušníky papírenské lobby.

2) „Sdružení historiků ČR totiž sugeruje, že existuje jednotný výklad českých dějin. ... To znamená, že *dějiny nejsou předmětem diskuse*“ píše pan Morée v reakci na dokument, který je uveden mimo jiné i slovy: „Svým vyjádřením chceme na toto nebezpečí upozornit a *uvést několik orientačních bodů pro příští diskusi*“. Proč tento bod kritiky považují za problematický, asi není třeba dále rozvádět. Ve stanovisku není zmínky o autorizované podobě a jednotném výkladu. Pan Morée tu bojuje s vlastní interpretací založené na selektivním výběru kritizovaného textu. K poznámce o prvcích totalitního myšlení v pozadí bych rád podotknul, že totalitní žurnalistika vynikala ve schopnosti kritizovat o to ostřejšími výpady, oč slaběji byly z hlediska faktického doloženy. . .

3) Stanovisko reaguje na texty, které v médiích (jak v novinách tak v TV či rozhlasu) zazněly v počátku roku 2002, a je možné doložit, že jsou z historického hlediska hodně utilitárně pokroucené. Stanovisko je vytvořeno jako reakce na tyto texty, je složité v něm samém implikovat odsudek těch jeho čtenářů, kteří s ním nebudou souhlasit — ani tu žádnou takovou myšlenku nenalezneme. Je tedy problematické na základě textu Stanoviska tvrdit, že ten, kdo nesouhlasí se stanoviskem sdružení, je autory přiřazen do skupiny amatérských vykladačů. Amatérskými vykladači Stanovisko nazývá ty, kteří

účelově přehodnocují dějiny, aby v nich našli argumenty k podpoře svých momentálních programů a cílů. Mezi výrazy „nesouhlas se stanoviskem“ a „účelové přehodnocení dějin“ vidím opravdu velký rozdíl. Pak musím dodat, že exkurzi na půdu přírodních věd upřímně nerozumím — takto formulována poněkud zavání dogmatismem, kterému jsou zejména přírodní vědy opravdu na hony vzdáleny.

4) Nevím, jestli patří k práci historiků také popisování dějin, které se nestaly, což je nedostatek, který pan Morée Stanovisku vyčítá, případně zda patří k historické práci označování dějin etickými znaménky — toto je dobré a toto naopak špatné. Kritik zapomíná v tomto bodě říci k A také B — tedy, že absence kritiky je ve Stanovisku doprovázena absencí pozitivního hodnocení jednotlivých faktů.

5) Konstatování o etnické nevyváženosti středoevropského prostoru a spravedlnosti je skutečně zatíženo oním subjektivním pojmem spravedlnost. Pokud pan Morée ví o periodách, kdy bylo soužití etnik vyvážené, bylo by dobré, aby to uvedl. Pokud o nich neví, pak zřejmě chápe „spravedlnost“ velmi podobně jako ti, kteří Stanovisko formulovali. Jak je zmíněno již výše, Stanovisko v sobě nezahrnuje prohlášení, která by jej povýšila na úroveň vše vysvětlujícího textu, naopak sděluje, že chce přinést několik bodů, které by mohly být užitečné při diskuzi nad otázkami odsunu sudetských Němců.

6) V tomto bodě je kritika založena na chybném uvedení textu, věřím, že ne utilitárně — kritik napadá tvrzení že Habsburská monarchie byla jasným agresorem. Ve Stanovisku stojí: „Rakousko-Uhersko bylo (za intenzivní podpory Německého císařství) prvním agresorem . . .“, — výraz *jasný* má interpretativní konotaci, zatímco výraz *prvý* je pouhým popisem stavu. Na základě prostého popisu stavu je problematické dovozovat názor na mravní hodnocení takového stavu.

7) Tvrzení: „transfer se stal nedílnou součástí demografických, politických a mezinárodně právních proměn poválečné Evropy a byl potvrzen postupimskou konferencí . . .“ neobsahuje podle mého soudu žádnou formulaci, která by ospravedlňovala výklad, že šlo o *nevyhnutelnou* součást výsledků druhé světové války. Stejně jako v předešlých případech nezahrnuje v sobě mravní hodnocení, jak naznačuje kritika. Chtěl bych ještě k tomuto bodu říci, že Stanovisko uvádí, že odsun je výsledkem proměn poválečné Evropy, nikoliv že je výsledkem složitého soužití Čechů a Němců.

8) Stížnost na selektivní výběr informací je, nazřena úhlem pohledu, ze kterého je kritika pana Morée vedena, poněkud obtížně pochopitelná. Pan Morée si klade otázku, proč v bodě, který je uveden slovy: „Československo zajiště nebylo státem dokonalým“, je první republika idealizována — o tomto úvodu kritizovaného bodu se jaksi selektivně opomíjí zmínit. Dále je zde vyslovena myšlenka, že podpora spojenců k odsunu byla údajná, opět bez širší argumentace. Myslím si, že podpora se obvykle vyjadřuje také formou podpisů různých dokumentů. Pokud nejsou podpisy pod závěry z Postupimské konference pouze údajné, ale skutečné, je takové zpochybňování bez další argumentace opravdu problematické. Je jistě možné diskutovat o tom, která z mocností byla v této podpoře chladnější a proč, nicméně taková diskuze nic nezmění na faktu, že formálně byla podpora dána.

Bez zajímavosti také není hodnocení Prohlášení jako dokumentu posvěčujícího politiku: . . . novináři, publicisté, politici a další ochotníci se opět jednou zmocnili dějin jako útočné zbraně“ — pokud takovéto výrazy jsou podporou politikům, pak asi souhlasím, ale zcela subjektivně — vyjadřuji svou podporu jinými slovy.

Celá reakce obsahuje hodně silných slov — sugesce, agresivita, totalitní myšlení, odvaha — přičemž jako by tato silná slova měla zastírat poměrně slabou konstrukci, na které kritika spočívá. Rád bych si přečetl kritiku zmíněného Stanoviska zaměřenou na to, jestli jsou uvedena fakta správná, zda nemají nějakou značnou protiváhu ve Stanovisku sruženou neuvedenou, případně konkrétní polemiku s úvodem nebo závěrem Stanoviska, které již určitým způsobem hodnotí celou situaci. Taková kritika vede možná k dialogu a třeba i k akceptování stanoviska kritikova. Nemyslím si však, že kritika, která bez

přílišného vnesení konkrétních faktů vyjadřuje spíše despekt k autorům kritizovaného textu, je z jakéhokoliv úhlu pohledu přínosná.

Matěj Cháb

K dějinám vinohradského sboru V (pokračování z č. 27)

Roku 1892 také farář doporučil staršovstvu, aby se snažilo získat vhodný pozemek pro stavbu kostela, aby byl zajištěn dostatečný prostor pro rostoucí sbor. Členové staršovstva prozkoumali stav držby pozemků v oblasti Ječné ulice, tam však bylo již vše zadáno na stavbu činžovních domů.

Staršovstvo projednalo zatím investiční záměr na stavbu kostela a vytyčilo si, že budoucí kostel by měl mít 250 sedadel a galerie. U kostela by dále měla být fara, dva byty pro duchovní, byt pro kostelníka, presbyterna a sál pro konání biblických hodin, schůzek mládeže a nedělní školu.

Požádali pak několik stavitelů a architektů o vypracování studie. Z té mělo být zřejmo, jak velký a jak situovaný pozemek bude nutné ke stavbě dle uvedených záměrů získat. Staršovstvo opět požádalo faráře Kašpara o vykonání cesty do Němec a Švýcar za účelem získání větších darů do stavebního fondu. K získání finančních prostředků na stavbu kostela doporučil farář Kašpar utvoření stavebního družstva. Staršovstvo vypracovalo stanovы budoucího družstva, které byly schváleny místopředsedstvím dne 9. července 1892. Účelem družstva bylo mravně a hmotně podporovat reformovaný sbor na Král. Vinohradech v jeho snaze o postavení kostela. K tomu účelu mělo družstvo shromažďovat příspěvky, dary a výnosy akcí kulturních. Farář Kašpar provedl dohodnutou cestu do Německa a Švýcar. Byl přijat vlídně a navrátil se s příslibem finanční pomoci sboru. Toho roku došlo také ke změně kurátora. Bratr A. Novotný byl služebně přeložen do Klatov, jeho dočasným zástupcem byl zvolen bratr K. Nešpor. V září roku 1892 proběhly doplňovací volby do staršovstva, za člena byl nově zvolen bratr A. Dvořák, stavitel. Na následující schůzi staršovstva byl zvolen také kurátorem sboru.

Na jaře roku 1893 předložili projektanti (pánové Blecha, Červenka, Dvořák a Poláček) staršovstvu k posouzení studie na výstavbu kostela a fary. Staršovstvo projekty posuzovalo a zejména bratr farář Kašpar měl k projektům závažné připomínky. Mimo to staršovstvo na základě svého usnesení požádalo o posouzení všech studií bývalého kurátora, bratra A. Novotného.

V červnu roku 1893 podal rezignaci na místo vikáře bratr Šimsa, který se pak stal farářem v Německu. 21. července roku 1893 byl přijat za člena sboru pan T. G. Masaryk. V roce 1894 sbor pracoval na vytvoření druhého farářského místa. Tato snaha byla zdánlivě završena 1. ledna 1895, kdy byl druhým farářem zvolen bratr Švanda, který dříve zastával místo faráře v Heršpících u Brna. Sbor pak zaslal vrchní církevní radě žádost o zřízení druhého farářského místa. Vyřizování této žádosti se dosti protáhlo, takže koncem roku 1895 bratr Švanda na místo faráře rezignoval.

Snaha o získání vhodného pozemku měla úspěch. Union banka vlastnila v blízkosti stávajícího sborového domu stavební parcely, jež byla ochotna sboru prodat: parcelu XXII za 12.500 Zl a parcelu sousední XXIII za 22.000 Zl. Staršovstvo se přiklonilo k parcele č. XXII, neboť byla o poznání levnější. Na sborovém shromáždění 21. července 1895 byla schválena koupě parcely č. XXII o výměře 631 čtverečních sáhů za 12.500 Zl.

Podle materiálů bratra Vladimíra Chadima připravil mch

Předvánoční volání

Jedu v podvečer přeplněnou tramvají (jak jinak v těchto dnech) a sleduji z okna čilý ruch na ulicích, barevné žárovíčky, zvonečky, stromečky a chvojí, koukám na nazdobené výlohy plné věcí, které člověk ani mít nemusí, ale přesto je chce. Dívám se na všechna

ta lákadla a dívám se na lidi, kteří se činí v nakupování. A co si budeme namlouvat — také nás baví hledat to nejlepší pod stromeček pro ty, které máme rádi. Takhle z okna to vypadá jen trochu legračně. Připomíná mi to jeden počítačový program pro děti. Na obrazovce poletují malí skřítkové a jeden přes druhého volají: Vyber si mě! Mě! Mě si vyber! Haló, tady jsem, klikni na mě! A děti nadšeně klikají a chvilku netuší, že pod skřítky se skrývají vzdělávací úkoly, které jim tam schovali pedagogové společně s programátory. Když to zjistí, někdy to jejich nadšení ochladí, ale to už je z jiného soudku. Skřítkové opravdu motivují. Stejně jako nazdobené výlohy, v kterých můžeme vybírat z lásky, ale taky pro marnost. Maně mě napadá několik veršů z Přísloví: *Moudrost pronikavě volá na ulici, vydává hlas na náměstích. Volá na nároží plném hluku, pronáší své výroky u vchodů do městských bran.* (Př 1, 20–21 — kdo čteš, můžeš číst i dále). Kéž tohle volání nepřeslechneme kvůli těm ostatním.

Jana Šarounová

Adventní a vánoční program

ve vinohradském sboru ČCE, Korunní 60, Praha 2

15.12.	3.neděle adventní, M. T. Zikmund
18.12.	19.00 koncert. Jakub Jan Ryba — Česká mše vánoční.
22.12.	4.neděle adventní. Dětská slavnost, Eva Šormová, M. T. Zikmund
24.12.	15.00 ve vršovické podzemní modlitebně, Tulská 1/14, M. T. Zikmund
25.12.	Hod Boží vánoční, VP, M.T.Zikmund
26.12.	svátek mučedníka Štěpána, proděkan ETF UK prof. Jakub S. Trojan
29.12.	1. neděle po vánocích, děkan ETF UK prof. Pavel Filipi
31.12.	16.00 bohoslužby na Starý rok, Ivo Mareš
1.1.2003	novoroční bohoslužby, VP, synodní senior Pavel Smetana
2.1.	19.00 ekumenické bohoslužby, VP, Korunní 60 — 1.patro, husitský farář Daniel Majer
5.1.	2. neděle po vánocích, M. T. Zikmund
5.1.	15.00 „otevřené staršovstvo“ s rozpravou na téma: „Poslání evangelického presbytera“; úvodní zamyšlení přednese emeritní senior Blahoslav Hájek
7.1.	18.00 alianční modlitební shromáždění Prahy 2, P. Houška, J. Cepl, P. Mošner

Na Štědrý večer ve sboru (opakování pozvání z minulého čísla)

Chystáme s Luckou — a jak doufáme, s pomocí dalších členů sboru — opět společnou večeři. V minulých letech nás bývalo tolik, že ke spočítání člověku stačily vlastní dvě ruce. Vzpomínali jsme na Vánoce let minulých, na ty nejveselejší a nejabsurdnější, které kdo zažil, četli evangelijní příběh, zpívali, přebohatě jedli a pili a dobře se měli — také pak vždy uklízeli, neboť Štědrý večer je, pěkně po židovsku, vlastně předvečerem svátku: hodů Božího, na který musí být pořádek. Tešíme se na letošní štědrovečerní večeři. Všechny, kteří byste nechyběli doma, srdečně zveme. Můžete (ale nemusíte) se dopředu přihlásit. Začneme v pět hodin vpozdvečer.

Petr Sláma

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází zhruba jednou za měsíc. Redaktory jsou Matěj Cháb (chab@idealtour.cz) a Petr Sláma (slama@etf.cuni.cz). Jazyková úprava Jana Šarounová. Sazba typografickým systémem L^AT_EX a tisk Jiří Svoboda. Příspěvky, reakce či dotazy posílejte na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha Vinohrady, tel: 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Uzávěrka tohoto čísla byla 9. prosince 2002.